

Al Teàter

SALA CENTOFIORI

L é un fât: inción èter quartîr ed Bulaggna l à a dispuziàn un teàter ed sta fâta! Quèsi tarsânt pultrunzénni méssi in manîra che tótt i vâdden e i sénten benéssum; un schêrum grandéssum ch'al vén zâ a mutâur, con al sô vîdeo-projetâur, tótt i sarvézzi nezesèri e la pusibilitè ed parchegèr la mâchina sânzâ dificolte. E par chi adrôva al búss, al Capolinea dal 27A l é a trânta mêter, in vî *Byron*, a Curdgèla... Insâmma: in sta sèla beléssima nuèter a sâ n drî a fèr una rasagna ch'l'é una spêzie ed prolungamânt ed qualla ch'a fân d'estèd int *l'Arena del Navile - Ponte della Bionda*.

A sâ n arivè zîrca ala metè dal progrâma e a psân dîr d'èser sudisfât. La zânt i an cminzipli a frecuentèr sta beléssima sèla, còmدا e spaziâusa, mantgnó con amâur da Massimo Ventura, al caftîr, in colaboraziàn con al Quartîr. E pò ai é la nuvitè dla pulânt: ala sîra, prêmma o dâpp un spetâcuel, s'a vlî a psî magnèr una pulintèina cunzè pulîd con al sùg ed susèzza o strachén sânzâ andèr tant luntàn, mo pròpi lé atâc ala *Sala Centofiori*, int la *Caffetteria del Centro*, acsé magâra a psân anc fèr dâu ciâcher. Stassa còsa pr i spetâcuel dla dmanndga dâpp-mezdé: finé la raprezentaziàn, alé, tótt a magnèr la pulânt!

F. C.

I mî incónter

Al Cardinèl Biffi

Mé a n m arcòrd brîsa quand al fô che mé andé par la prêmma vòlta a cantèr ai 14 d agâsst a Vèlla Revedin, però a m arcòrd che par socuànt ân, in prêmma fila, ai èra al Cardinèl Arzivrâsscu Biffi. A n ò mâi savó se ló, milanais, l avéss capé âl paròl dâl mî canzunâtt, mo a pòs garantîr ch'al dèva saggn ed divartîres dimónndi.

Mé, pò, a sâ n una caraggna e una vòlta, tulând spónt dal fât che al dé ed feragâsst l é dedichè *all'Assunzione di Maria in cielo*, a déss:

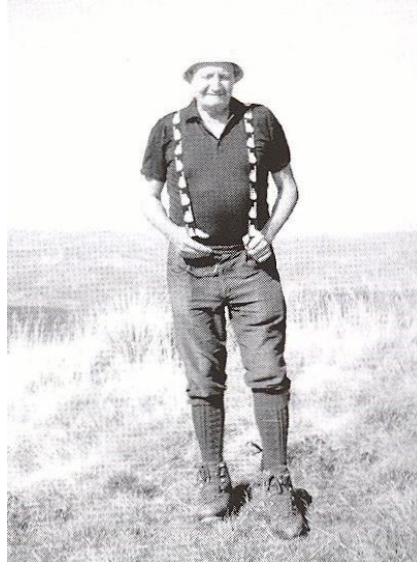
- *Eminenza, domani sarà un giorno particolarmente lieto, dato che di que*

sti tempi, con le fabbriche che chiudono e la gente che viene licenziata, sapere che Maria è stata assunta è una gran bella notizia!

Dimustrând una gran inteligiànza, sô Eminânza al ridé ed gósst a sta mî batudâza...

...

Giorgio Biagi

Da quèsi trânt' ân, in agâsst, mé a sâ n vâg a fèr una cantè a Lizàn in Belvedere. L èra (e l é) al mî môd ed contribuîr all'ativitè dal *Rugletto dei Belvederiani*, vésst che mé a in fâg pèrt da una móccia ed tânp.

Ògni vòlta che mé arivèva, vèrs al sèt dla sîra, int la piazzata ciamè *Il Fondaccio*, una spêzie ed curtîl tótt zircondè dal cà, a stèrum d'asptèr ai èra ló, al mî amîg *Giorgio Biagi*, ch'l'avèva una casuplèina pròpi lé. L èra stè al sènnidic dla liberaziàn e a nuvant'ân sunè al scarpinèva cme un zâuven fén in zémma al *Corno alle Scale*, insâmm a cl èter bèl gèner ed *Sergio Tamarrì*, un alpinèsssta ed gran râza, ed quî ch'i én stè só par l'Himalaya. L incânter con Giorgio l èra sâ nper una fèsta e par mé l èra un unâur abrazèr cal bèl vèc' ch'al fèva pèrt dla stòria dal pajais in dôvv ai èra nèd anc mî nòn. Mo Giorgio - purtròp - l èra dvintè famâus anc pr al fât che sô fiòl Marco l èra cal profesâur ch'al fô mazè dai brigatèsssta e ló al purtè in vatta al spâl sta dsgrâzia sâ nper con grandéssima dignitè, e quasst fén al znèr dal 2010 quand, a 97 ân, al lasé la vétta e i sù mónt.

F. C.

Tamarâz, divàn e...

Da ân e anòrum par televisiàn a sâ n bunbardè da una valanga ed reclâm ed tamarâz e divàn! A pèrt al dscâurs *strettamente commerciale*, am vén da pinsèr che stâur què i s vòlen mantgnîr tótt orizontèl: o acuacè sâura un divàn a bævver tótti âl purcarî ch'as pâsa la tiví o, pîz ancâura, a runfèr sâura un tamarâz *in lattice* e suplé sâtta una quèrta zibè! Al pèr che ai dé d incû t an î inción s't an è in cà un divàn grand cme un canp da fúddbol o, int la stanza da lèt di tamarâz *anti acaro* e tótt s'busanè par fèri girèr l'âria. Dâtosì ch'l'é una móccia d ân che stâl fâbric âl rinpèssen ed ròba l'Itâglia *dall'Alpe al Lilibeo*, srèl pusèbbil che *non si sippi ancora arrivati alla saturazione di mercato?*

Pò ai é quî ch'i s vòlen pugèr una ténna da bâgn *modello Stazione Spaziale*, con al spurtèl pr andèr dânter sânzâ peréccuel. Al dîs acsé ch'i t ariven in cà ala maténna, i smânten la vècia vâsca ed ghîsa (qualla ch'l'avèva al schelda-bâgn a laggna, che pò ai fó muntè al brusadâur a gâs e pò dâpp ancâura al "ràpid", par finîr con al schelda-bâgn elètric *ad accumulo*), i mânten cla nôva e pò i van vî lasând al céssu in âurden pió ed prêmma.

E pò ai é i tegâm in dôvv an s i atâca gnanc la còla garavèla; i curtî ch'i tâjen anc l azâr; tótt chi machinèri par fèr la ginâstica in cà; panzîr, fâs e zingión par stèr drétt stricândes la vétta fén al inpusèbbil... Par ûltum, âl mâchin: dala publizitè al pèr che par èser felîz ai vójja una mâchina sâtta al cûl... A mé am bastarèv psair vgnîr fòra dal mî curtîl, mo a n ò brîsa fât i cònt con l asesâur al tràfic Colombo...

F. C.

Scarabèl

Dal 1958 ai èra vgnó a stèr d cà in vî Cignani ala Bulugnèina. A taché a bazighèr al cafâ dla Minèrva in vî Matteotti, pròpi ed banda dal cinnema con al stass nómm, mitândm insâmm a una bâla ed ragazlètt dla mî etè, d ògni estraziàn sozièl. Int la nôstra cunpagnî ai girèva pûc bajûc: avèven dsdòt ân e ai èren pèn sâul d vójja ed divartîrs,

sânza mâi però andèr fòra dai binèri dal môd ed stèr al mânnd dla zânt unèsta. Ai nûster s'gugiû as zuntèva anc quèlc èter cliânt dal cafà, ch'l èra bèle in etè. Ôn d quissti l'èra Dante Scarabèl, un zitlân d una zincuanténa d ân ch'al dscurèva solamânt in dialàtt. Al s fèva la bèrba tòtt i dé con al rasûr, mo i pîl i carsêven acsé in fûria e acsé nîgher ch'al parèva sänper ch'l avèss la fâza malnatta. Dai bûs dal nèss, a i vgnèva fòra di pîl acsé grûs e nîgher ch'i parèven ed fil d fèr; âl sâurazéi fèssi e naigri âl dèven sudiziân. Un òc', cm a giân a Bulâggna, al guardèva int l ört e chi dscurèva con ló, l avèva sänper al dôbbi ch'al ciacarèss con di èter. L avèva un stâmmg sânza fânnd e a magnèr al fèva vgnîr in mänt la mâchina da mèder e bâter al furmânt. Al fèva i ûc' lósster pr âl dòn, ch'âli èren sänper int i sù pinsîr. Quand a i pasèva una bèla spuslòta, al parèva che con al sò sguèrd al la vlèss dsfîr. A chi ténp la "Mariâza dâm un bêso", una ragazânna ch'la n fèva brîsa al mstîr mo l'èra stè con mèza Bulugnénina, tòtt i dâpp-mezdé la fèva âli esibiziân, andând inânz e indrî da Piâza dl'Unitè al Pânt ed Galîra. A vâdder cla bêrta mnèr al cûl in cla manîra, Scarabèl al vgnèva méss in agitatiân, tant da truvèr al curâg' ed fèr di tentatîv d ingangèr la Mariâza che però, fagând la smurfiâusa, l'à sänper rifiutè. A n l ò mâi véssst in cunpagnî d na dôna. L'ónnica ch'al bazighèva l'èra sò mèder ch'la vivèva con ló e che a cradd ch'la fòss ..dimónndi inpgnè a fèri da magnèr. Tòtt i sâbet l antèva, dsmuntèva e ardušèva in pzulén, al mutâur dal sò Mòtom.

In invèren int la sò canténna e in estèd int al curtîl dal cundumènni, al dstindèva un linzòl par tèra, ai mitèva in vatta i pzulén dal mutâur ch'l avèva dsmuntè, lavè int al petròli, asughè e inpiğunè, pó al i turnèva a ardûsri, turnând a dèr, a tótta cla frâja, la fâurma d un mutâur. Una vòlta am vgné da dmandèri:

- *Dante, mo dîm bân só, parché t dsmânt e t natt al tô Mòtom tòtt i sâbet?*

E ló:

- *Và bân a fèr dâl pugnàtt ! Mo parché, té, an fèt brîsa al bâgn tòtti âl*

stmèn?

L'èra un cliânt afezionè dal cinnema Minèrva e ai piàsèva dimónndi i caplòn. Quand ai èra una peléccola inteletuèl o d amâur, bân e spass an arivèva brîsa d âura ed tgnîr i ûc' avèrt e al s indurmintèva ed pâca. Al s mitèva a sèder sänper int la stassa pultrunzénna, a man drétta, pôc dâpp la metè dla sèla. Una sîra al s azunté ala nôstra bâla e al s mité a sèder al zânter dla fila ch'avèven ocupè. Véssst ch'al n èra brîsa interesè a cla lungâgna d un fillm, al s indurminté cme un ghérr.

Sâura al tlân ai véns fòra la paròla FINE, ai sfilé tòtt i téttol ed cò, as s'inpîé prémma âl lûs bâsi, pò qualli èlti, tòtt i spetatûr i tachènn a andèr vèrs cà bisbiând a vâus bâsa, mo Scarabèl al tirèva d lóng a durmîr cme na mašaggna. A dezidènn ed fèri un schêrz, lasândel al sò destén e a s aviènn ala mótta vèrs l'usîda, mitândes ala pòsta drî al pôrt dla sèla e sbarluciând dânter dai fnistrén tónnd.

Al quadràtt l'èra da sganasèrs dal rédder: cla gran platé iluminè a dé, l'èra ocupè da un ónnic spetatâur che con la sò tèsta plè, al mandèva indrî di riflès lusént, in st mänter ch'al durmèva cme un pózzel. Ai tuché d entrèr in aziân a Minervén, la mâscra ingrugné dal cinnema, ch'al truvèva sänper da dîr con nó. Al tinté ed ciamèrel, sânza utgnîr inciónni arspòst e ai tuché d andèr par dânter ala fila a savanèrel pulidén. Dsdè al inpruvîs, Dante al s avié, ancâura insmé, vèrs la pôrta e nuèter a curènn fòra dal cinnema e a s farmènn dnanz al cafà, fagând cânt ed ciacarèr ed pépp.

Quand al s arivè drî, al rujé:

- *Andè tòtt quant a fèr dâl pugnàtt! A sî di bî amîg!* - e al tiré d lóng, tòtt incazè, vèrs cà.

Un dé Biolchèti, un senpâtic umarcén con una gran tèsta ed cavî bianc, ch'al dscurèva sâul in frarais (l'èra al pèder dla Millva, che da lé a pôc l'arèv cminzipiè la carîra d artéssta), dscurând con Van Gogh, un zâuven sbianchizén ch'avèven batzè acsé parché l'èra sänper tòtt spòrc ed biâca e ch'l èra anc al filarén ed sò fiòla, ai dmandé s'l'èra dl'idè ed presentèr Scarabèl ala sgnèra Wanda, una cgnusânza cumónna, ch'l'èra

vanzè vaddva dû ân prémma. Sóbbit i i dmandènn s'l'èra d acòrd e al nòster amîg al fó cuntânt ed cgnósserla, dimustrând d èser dimónndi interesè. Dala stmèna dâpp ai taché un períod dóvv Scarabèl, al sabèt, an s fèva brîsa vâdder parché l'avèva l inpâggn d andèr a anbrâusa. Al se spieghé che la vaddva, tòtti âl vòlt, la i ufrèva al tè e la dimustrèva dimónndi acugliânza però, secânnnd ló, la dscurèva tròp spass dla bonânma ed Marién, al maré ch'al s n èra andè dû ân prémma e la tirèva fòra ed cuntènnuv âl sâu fotografî. Dâpp zîra trî mîs, al s fé un puctén d curâg' e al pruvè ed dèri un basén.

La Wanda, ed scât, la s tirè indrî e la gé:

- *Dante fairmet, Marién as vadd!*

Con cavalari, Scarabèl al fè bôna zîra e al s farmé.

Quand al turné int al cafà però, al rujé:

- *Và bân a fèr dâl pugnàtt té e Marién! A m sân ràtt i marón, adès bâsta!*

Da cla sîra, al turné ala sòlita vétta fâta ed lavurîr in ufizénna, cinnema, magnè da Lâma, ucè vujâusi al dòn ch'al pasèven dnanz al cafà e tanti ciâcher con i sù amîg.

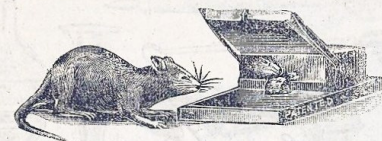
Renzo Bovoli

La reclâm d una vòlta

Sta reclâm l'é da 1919 e l'é trâta da un catâlog d una dîtta ed Milàn. Bân, i cardrèssi? Stand ala spiegaziân, par ciapèr i pòndg l'èra sufizânt adruvèr una trâpla con un spèc', in manîra che al pândg (o, pió fâzil, la pândga) atirè dala vèsssta *d un suo consimile e nel contempo* dal udâur d un pèz ed furmâi, al psèss andèr dânter al luvàtt e lé vanzèr parsunîr.

Che pò, ala fén di cònt, tòlt al spèc', la tâtica l'é qualla ed cäl scatlénni naigri di dé d incû, ch'a i catân strummè un pôc dapartótt...

TRAPPOLA A SPECCHIO

La più sicura e spiccia. — La migliore perchè fondata sull'inganno. Prende topi in qualsiasi posto, non ha bisogno di essere coperta — quando vi è l'esca l'uncino è nascosto — anche le altre parti sono dissimulate — lo specchio facilmente inganna i topi — i topi sono astutissimi e soltanto coll'astuzia potrete acchiapparli, oemè il caso di questa trappola. Le trappole a specchio sono le più pratiche che siano state offerte.
Grande cm. 16 x 10 L. 1.50 - Franco per posta L. 2.10

Una gîta a San Lócca

Ai êren int l'ân 1953, un mèrcuel ed màz. Brón al mecânic dal pajais, al s'cunsgnè al biziclatt spurtîvi nôvi: a mé una Bianchi, la mèrca ed Coppi, e al mî amîg Giòrgio una Legnano, la stassa ed Bartali. Par la "varnîs" a dezidènn d'andèr só al Santuèri dla Madòna ed San Lócca. Ormai l'êra un abitàdin, quand òn dla nôstra bàla al s'presentèva con una bìci nôva al paghèva da bàvver a tòtt e as progetèva una gîta, quèsi sànpèr a San Lócca. Pò a vgnèven zà a Bulàggna, a mitèven àl bìci int un depòsit e as girèva pr al zànter. As magnèva un panén, un zlé, pò gòder sucuanti àur spensierè sàtta i pôrdg, guardèr i mustren, fèr dl'ironî sàtta al zigànt e un sèlt al barr Otello a sènter i dibàtìt tra i tifûs dal Bulàggna *calcio*. Dàl vòlt a visitèven un muséo, pò a s'mitèven a sèder sàura ai pirû ed S. Ptronì a dscàrrer e scarzèr, indifarént al scadnazamànt di tranvâi ch'i arivèven in Piàza Mazàur. L'êra un gîr ch'as piàsèva dimónndi. Ai êra l'amizèzzia, un'alzîra atmosfèra trancuèlla ch'la rinpèva al nôster vîver da ragazlètt ed sagg'ân

Turnànd a mé e Giòrgio, cla vòlta lé, al dâpp mezdé, arivè zà da San Lócca, andènn in Galîra Vècia dóvv ai êra una librarî ch'l'inprastèva i lîber par pûc sòld a cunsgnèr quí bèle lèt. Pò as farmènn in Piàza 8 Agàsst in dóvv, in mèz a un ruglâtt ed zànt ai êra Piazza Marino, al popolèr cantastòri bulgnais con al sâu stòri rezitè, cantè e ilustrè sàura a un giornalén che pò al vindèva al pòbblic presànt.

A pugènn àl biziclatt ónna invèrs a cl'ètra in mòd ch'àl stèssen drétti e fairmi, pò andènn stramèz al grópp ed zànt interesè al spetàcuel ed Marino e al sò acunpagnadàur con la fisarmònica.

Pòc dâpp, Giòrgio al cazé un ûrel:

- *Àl bizicla àtt!*

Sé, àl biziclatt àli êren sparè. Disperè, a tachènn a zarchèr e còrrer in tòtti àl direziàn, mo dàl nôstri biziclatt gnanc l'àmmbra. Oramài delûs e ardótt a pî, andènn ed càursa in Piàza di Mèrtir par ciapèr la curîra ed Soatti par San Marén e Salèt, mo l'últma l'êra bèle parté. La sfurtónina la s'avèva ciapè ed mîra. E pinsèr che fén àla piàzola, l'êra stè una giurnèta

magnèffiche. Par la dnónzia ai carabî-nîr a i arènn pensè al dé dâpp.

A cal pònt lé a dezidènn d'avières a pî, tant la distanza dal pajais l'êra sàul ed quatòrg' chilòmeter! A mitènn la quèrta ai garètt, pò ògni tant una cursatta, a cl'etè lé al n'êra brîsa un problèma.

Ai manchèva zîrca zènc chilòmeter al pajais, al zil a òvest l'êra bèle ràss. A dsdères dala lôrgna ch'avèven mèss insàmm, al fó un càulp ed clàccson. Drî da nó ai êra Assalonne con la sò màchina ch'al fèva sarvézzi pòbblic int al comprensòri ed Bentvói. Al s'ufré un pasàg', mo nó a rifiutènn, parché in chi pûc chilòmeter avèven da catèr una strategî cunvinzànta pr afruntèr i nûster genitûr: véttim o pistolón o tòtt e dû.

Arivè a San Marén, int la piàzatta, che in cal tànp lé ai êra una funtèna, un grópp ed paesàn con al pèder ed Giòrgio e sucuànt amîg, tòtt là ch'i ridèven al nôstri spâl! Àl dâu biziclatt ch'i s'avèven rubè àli êren apugè cànter al muràtt dla funtèna. As ciapé un càulp e Giòrgio al s'mité a zighèr. L'êra stè un schèrz ed Beppe al furnèr con al sò amîg Lîno, i dû matarlâz dal pajais che, trovàndes a Bulàggna e pròpi in Piàzola, i s'avèven véssst a sistemèr àl biziclatt. D'arpiât, i gratènn al bìci e pedalànd trancuèll i êren arivè in pajais, avisànd pò al pèder ed Giòrgio dal schèrz fât a sò fiòl e a mé. As custé chère la bvûda che a paghènn a tòtt quant. Àli êren dàl péccoli aventûr ed quand ai êren ragazlètt.

Indimenticâbil.

Elio Manini

L'amîga

La Marî l'êra a sèder dnanz ala televisian, quand i sunènn ala pôrta. L'êra sànz'èter la Gússta, l'amîga dal pian d'sàura, che tòtt i dâpp-mezdé, dâpp avoir fât un pô ed gabanèla, l'andèva zà par fèr dâu ciàcher e una quèlca partîda a trisèt. Un zûg da ustarî, da òmen, mo a làur dâu ai piàsèva dimónndi cal bât e arbât col chèrt: l'êra una manîra piàsavvla par pasèr un'urtèina.

Mo la dòna, che la Marî la s'truvé dnanz quand l'avré la pôrta, la n'êra brîsa la Gússta.

- *Bândé sgnèra Marî, cum stèla? S'arcòrdla ed mé, a s'sân véssst in paròchia...*

Al mòd l'êra afâbil, l'aspèt al dèva fidòzzia, anc se ala Marî an i pèrs brîsa d'avair mâi véssst prèmma la dòna ch'l'avèva sunè.

- *Ai incónter dal giovedé, con dâu Michèl?*

- *Pròpi quí! Mé ai êra a sèder atais a cla sgnàura dai cavî róss...*

- *Ah, l'Irène!*

- *Sé, pròpi lí, l'Irène l'é una mî amîga. L'é stè lí a dîrum ed vgnîr què da lí par dscàrrer un pòc... pòsia vgnîr dânter?*

La Marî la tintinighé un pòc: quanti vòlt sò fiòla avèvla détt d'an tór dânter inción? Mo l'êra un'amîga dl'Irène, e pò la cgnusèva dâu Michèl...

- *Da bân l'Irène l'à dscàurs ed mé? L'arà détt ch'a n'stâg brîsa tant bân...*

- *L'Irène l'é stè dimónndi discrèta, l'à sàul détt che lí l'à bisàggè ed dscàrrer con quelcòn.*

- *Sé, sé, la véggna pûr dânter.*

E acsé la Marî la s'truvé a sèder atais ala dòna, che in st'mànter l'andèva d'lóng a dscàrrer, con la sò vâus mulsénna.

- *Lí, sgnèra Marî, al le sà, vaira, che la depresiàn la s'pòl curèr, che dscàrrer al fâ bân...*

La Marî la n's'êra mâi sintó acsé rilasè e dispòsta a cunfidères:

- *L'é da quand a sâu vanzè da par mé ch'ai ò tachè a stèr mèl...*

- *Purtròp sti problèma i n'én brîsa capé dala zànt, ànzi, ai é chi s'n'apurfètta par fèr stèr pîz!*

- *Al dutàur al dîs ch'ai ò d'andèr fòra, e an pinsèr a gnént...*

- *Al dutàur l'à rasàn, mo se lí la n'arîva brîsa d'aura ed cavères da dòs sta càpa ch'la tól al fiè, la n'starà mâi pulíd!*

La Marî la sinté ch'la s'psèva fidèr, che la dòna l'avèva datauren a lí cme un zaire' ed positività.

- *Mo alàura, cus'òja da fèr?*

- *Bisàggna dmandèr ajût ala parsànina ch'l'é stè pió atais a nó int la vétta...*

- *Mî maré?*

- *Sé, ló al la pòl ajutèr.*

La vâus dla dòna l'êra acsé cunvinzànta che gnínta ed quall ch'la gèva al parèva bislâc ala Marî.

- *Mo còmm?*

- *Ai vòl dí quí ch'i êren i sù, méi s'i én d'òr, parché l'òr l'à un'atrasiàn ch'la pòl fèr avsinèr àli ànum dí mùrt.*

- *Ai ò la vargatta dal pòver Frèdo, a*

l'ò qué atâc ala cadnénna.

- Sé, qualla la và bân, mo ai n vól anc dl éter, sâul la vargatta la n à brîsa asè fôrza.

- A vâg a tôrel...

La Marî la s livè só e l'andé int la stanza e, in st mânter ch'l'avrêva al casatt di linzû, in dôvv la tgnêva al sactén con cal pô d ôr dla famajja, un pinsîr inpruvîs ai travarsé la mânt: *"Lî là la t frêga, stâ aténti!"*

Mo la dóna l'êra dedrî da lî:

- Brêva Marî, tû incôsa!

La sô volontè la fò dscanzlè un'ètra vólta. La slunghé la man sâtta ala biancarî e la tulé al fagutén.

- Ecco, adès avérrel e méttel in mèz ala tèvla. Pò métt in vatta anc la vargatta ed Frêdo e la tô, e la cadnénna. T evdrè ch'arivân d âura ed cuntatèrel.

La Marî, cme incantè, la s cavé anèl e cadnénna e la i mité int al muciadén in vatta ala tèvla.

- Adèsa sèra i ûc' e pânza a Frêdo.

La Marî la i dé mânt e la sugestiân la fò acsé fôrta ch'ai pèrs ed sénter da bân una presânza atais a lî.

- Et pû avrîr i ûc', Marî. Lô l é bèle stè qué, mo sâul mé ai ò psó vâddrel e ascoltèrel. Al m à détt ed dîret che et guarirè, che et srè pió tranquèlla, che lô at vól sânpèr bân e che al srâ sânpèr qué atais a té...

La Marî l'avrè i ûc' cme instariè. La dóna l'avêva al fagutén in man, asrè.

- Quasst pr adès an s pôl brîsa avrîr, se nâ as pêrd tótta la fôrza ch'l à strumnè. Guèrda, a l trâg in vatta ai mòbil dla tô cusénna. A m arcmand, tûl zâ sâul stasîra, prémma d andèr a lèt!

- Mo adèsa csa fâghia?

- Gnînta, fâ i sòlit quî: prepèra la zanna, pò màgna, guèrda la televisiân e, prémma d andèr a lèt, et pû méttèr a pòst al tô ôr. Adèsa a t salût, a se vdrân zòbia in paròchia...

- A se vdrân...

Dâpp che la dóna la fò andé fòra la Marî la vanzé a sèder, inbacuché, sânzâ gnanc la fôrza ed môvres, quand i sunénn ala pôrta. Stavôlta l'êra la Gússta.

- T am è da scusèr s'a n sânp brîsa vgnó zâ prémma, mo a m sânp indurmintè dla gròsa e a m sânp dsédè sâul adès! Mo cus'èt, stèt brîsa bân?

- Gússta, ajûtum a andèr in vatta a

una scrâna... ai ò da tôr zâ un quel...

- Cus èt da tôr?

- I m an freghè, a sânp sicûra ch'i m an freghè!

E dal fagutén, recuperè d'in vatta ai mòbil dla cusénna, an i salté fòra che dla chèrta inscartuzè.

...

Ala Polizî i mustrénn ala Marî dâl fotografî ed dòn truffadâuri, mo lî la n arcgnusé brîsa qualla ch'l'avêva rubé al sô ôr. L'Irène la gé d an avair mâi détt a inción d andèr dala Marî. L'assicuraziân, qualla fâta dala Cmórna pr i anziàn, la rifiutè ed rimbursèr la Marî, parché an i êra brîsa stè al scâs dla pôrta. La tróffa la n êra brîsa prevéssta.

La depresîan dla Marî l'andé sânpèr pîz.

La Nócchia d Bastèl

Dal "Lîber ed quall ch'pèga l òli" ed Gaetano Marchetti

Dal 1948 int al nòster Teàter Comunèl ai avêva d'andèr in sèna l'Oberon ed Von Weber. I manifest dl avnimânt i êren bèle stè spargujè dapartótt e stramèz ai apasiunè dl'òpera ai êra un gran fermânt e una móccia ed prenotaziân äli êren stè fâti con gran antèzzip. D ètra pèrt l'êra gîosst acsé, parché an i êra gnanc pasè dû ân da quand al teàter l'êra stè avèrt dâpp alla guèra (l'êra stè asrè dal 1942 al 1946!).

Però, pûc dé prémma dla "prémma" in vatta a tótt i manifest ai fò inpatachè una stressla par travèrs con sta scrèttâ: *"L'opera "Oberon" per indisposizione di alcuni artisti di canto è sospesa; in suo luogo verrà eseguita un'opera dello stesso autore e che, anzi, costituisce il preludio di quella sospesa. Titolo: "Besmimarón". I biglietti acquistati restano validi."*

Socuant bulgnîs ch'i cgnusèven al dialàtt, i s adènn sóbbit ch'l'êra un schêrz, mo la direziân dal Comunèl, pr an andèr a rîsg d avair al teàter mèz vûd, l'anulé al spetàcuel con l'inprumèssa d urganizèr un èter lavurîr dal stass autâur. Defâti l'ân dâpp ai andé in sèna - con suzès - *Il franco cacciatore* con la Renata Tebaldi, Pino Guelfi e Tancredi Pasero. E al schêrz? I êren stè chi moramazè di studènt, ch'i êren turnè a fèr i èsen...

(tradótt in bulgnais da F. C.)

La siânza di nûster vic'

Màndel (*Amigdalus communis*) - mandorlo, albero che dà frutto detto *mandla*, ora dolce, ora amaro. Dai semi dolci si estrae un olio da noi detto *ôli ed màndel dâulzi*, olio di mandorla dolce, usato in farmacia; dai semi amari si ricava un principio che per effetto di un particolare fermento si trasforma in acido cianidrico e prussico. Nella medicina popolare le mandorle passano per antifebbrifughe. Verdi in primavera, sono mangiate dalle donne incinte per levare la nausea. L'olio di mandorle dolci è somministrato a gocce ai bambini come purgante e come vermifugo; l'olio di mandorla amara invece è utilizzato nell'industria e adoperato nelle pasticcerie e profumerie.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*. Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânnda

Nómmer 144 dal 2016

Diretâur iresponsâbil e limusnîr:

Fausto Carpan

Dséggon uriginâl:

Lupâmbol (Wolfgang)

Umberto Sgarzi

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén d Sèra**

Strulgân eletrònic: **Âmos Lèli**

Abunamént par pòsta: almânc 20 € al ân.

Indirèzz:

FAUSTO CAPPANI

Via Emilia Ponente 21

40133 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585

fausto@pontedellabionda.org

Al dizionèri ed riferimânt par càl paròl

ch'âli én difèzzili da capîr l é quasst:

Lepri - Vitali

Dizionèri

BULGNAIS - ITAGLIÂN

ITAGLIÂN - BULGNAIS

Pendragon, 2009

I sît bulgnîs i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.clubdiapason.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnais.com

www.marcopoli.it

Associazione Culturale

**IL PONTE
DELLA BIONDA**

Centofiori... della Bionda!
Musica, cabaret, teatro, quiz, burattini
nella
SALA CENTOFIORI
Via Gorki 16, Corticella
Capolinea bus 27A (via Byron)

Comune di Bologna
Quartiere Navile

Sabato 30 gennaio, ore 21	Fausto Carpani con Sisén e il Gruppo Emiliano in "Se non le cantiamo noi... chi vùt mài ch'a i canta?". INGRESSO 8 EURO.
Domenica 31 gennaio, ore 16	La Compagnia " Al nòstar dialàtt " presenta " Un american a Bulaggna " scenette comiche di Gianfranco Bariselli . INGRESSO 8 EURO.
Venerdì 5 febbraio, ore 21	Concerto del Coro " I Bruschi ". INGRESSO LIBERO.
Domenica 7 febbraio, ore 16	Gian Piero Sterpi e la Compagnia PiùOMENO in "Sorrìdi...: sei su Sterpi a parte!" INGRESSO 8 EURO
Sabato 13 febbraio, ore 21	La Compagnia di Gloria Pezzoli in " Và a tór dal blùs " di Gloria Pezzoli e Giorgio Giusti . INGRESSO 8 EURO
Domenica 14 febbraio, ore 16	I burattini di Riccardo in " Sganapino e San Valentino ". Anche i burattini, a modo loro, vogliono celebrare la festa degli innamorati. INGRESSO GRATUITO PER BAMBINI FINO A 10 ANNI; ADULTI 5 EURO.
Venerdì 19 febbraio, ore 21	" Canzunàtt ed dû sècol indrì " da Carlo Musi a Carpani passando per... Con Fausto Carpani accompagnato al pianoforte da Alessandro Ventura . INGRESSO 8 EURO.
Domenica 21 febbraio, ore 16	Sette fratelli da non dimenticare: Adelmo Cervi e i Mulini a vento per ricordare sempre! INGRESSO LIBERO.
Venerdì 26 febbraio, ore 21	Cristina Saglioni e Marco Magrini in concerto. INGRESSO 8 EURO.
Domenica 28 febbraio, ore 16	" Vèc' a chi? ", divagazioni ironiche e non sulla terza età con Gian Piero Sterpi, Fausto Carpani, Graziella Gandolfi, Roberta Nanni, Sisén e altri artisti. INGRESSO 8 EURO
Venerdì 4 marzo, ore 21	Dopo il concerto country della scorsa estate, torna Diamante Gallina & The Italian Quartet con un programma tutto italiano. INGRESSO 8 EURO

ALTRI PROGRAMMI DI CARPANI & AMICI

GENNAIO 2016 Mercoledì 27, ore 9.....	Dai microfoni di Radio Sanluchino (100.4 - 104.7 mhz): Fausto Carpani e Gigén Lìvra ospiti nel programma "Il ricciolone" condotto da Marco Visita.
FEBBRAIO Mercoledì 10, ore 9.....	Dai microfoni di Radio Sanluchino (100.4 - 104.7 mhz): Fausto Carpani e Gigén Lìvra ospiti nel programma "Il ricciolone" condotto da Marco Visita.
Giovedì 11, ore 16,30	Nella sede della Famajja Bulgnaìsa (via Barberia 11): intrattenimento dialettale con la partecipazione di poeti e prosatori contemporanei, con Fausto Carpani. Conduce Mirella Musiani.
Mercoledì 24, ore 9.....	Dai microfoni di Radio Sanluchino (100.4 - 104.7 mhz): Fausto Carpani e Gigén Lìvra ospiti nel programma "Il ricciolone" condotto da Marco Visita.
MARZO Mercoledì 9, ore 9.....	Dai microfoni di Radio Sanluchino (100.4 - 104.7 mhz): Fausto Carpani e Gigén Lìvra ospiti nel programma "Il ricciolone" condotto da Marco Visita.
Giovedì 17, ore 16,30	Nella sede della Famajja Bulgnaìsa (via Barberia 11): "Concerto di canzoni dialettali" con Fausto Carpani e Alessandro Ventura al pianoforte.
Mercoledì 23, ore 9.....	Dai microfoni di Radio Sanluchino (100.4 - 104.7 mhz): Fausto Carpani e Gigén Lìvra ospiti nel programma "Il ricciolone" condotto da Marco Visita.
APRILE Mercoledì 6, ore 9.....	Dai microfoni di Radio Sanluchino (100.4 - 104.7 mhz): Fausto Carpani e Gigén Lìvra ospiti nel programma "Il ricciolone" condotto da Marco Visita.
Giovedì 14, ore 16,30.....	Nella sede della Famajja Bulgnaìsa (via Barberia 11): intrattenimento dialettale con la partecipazione di poeti e prosatori contemporanei, con Fausto Carpani. Conduce Mirella Musiani.

Presso la Caffetteria del Centro, attigua alla Sala Centofiori, prima o dopo gli spettacoli serali o dopo gli spettacoli pomeridiani, ci ritroviamo per gustare la polenta dei
MATTI DELLA POLENTA
condita con sugo di salsiccia o squacquerone.

